

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

IV. ARG.

STOCKHOLM, 15 APRIL 1915.

N:r 8.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I
Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel Norr 600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.
Prenumeration genom posten:
Pris för 1915 1 krona. Lösnummer 5 öre.
För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr. 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Framtiden och kvinnorna.

Mitt under brinnande krig har inbjudan utgått till kvinnor i alla länder att samlas till en internationell kvinnokongress i Haag för att på neutral mark dryfta de internationella spörsmål, som äro av livsavgörande betydelse för folken.

Medan männen tillintetgöra varandra, ödelägga hemmen och vattna jorden med blod, drivna av en makt som varit starkare än deras egen vilja, leda av idéer, på vilkas berättigande de måste tro för att kunna uthärda krigets fasor, komma kvinnorna att arbeta för den framtid, som måste innebära att en återupprepning av det gångna årets händelser omöjliggöres.

Kvinnorna ha genom sitt hjälparbete och sin sjukvård, såväl i det egna landet som ute i fält, ådagalagt sin vilja och sin förmåga att lindra nöd och läka sår, men säkerligen har hos var och en som nedlagt alla sina tankar och all sin omsorg på detta arbete, den känslan rört sig, att allt vad de kunnat göra dock inte varit tillfyllest. Mannen, som de skött och vårdat, måste återvända till det slagfält från vilket han kanske aldrig återvänder, såren som läkts skola rivas upp på nytt och livet har uppehållits blott för att släckas. Det meningslösaste av tillvarons många problem har här mött kvinnorna och allt starkare ha de känt behovet av att inte bara reparera skadorna, utan förebygga det onda.

Männens blickar ha riktats på dem. Det har ropats på kvinnorna. Brevet från skyttegravarna, ord från döende soldater bära vittne därom. Och lika visst som kvinnorna med skärande smärta måst bevittna slöseriet med människomaterialet, det brutala stryppandet av framtidens många utvecklingsmöjligheter, lika visst är det att de lystrat till de rop som nått dem och att de styrkts i medvetandet av att ha flertalet av männen på sin sida, de nämligen som i mordandet se ett brott

Naar vi arbejder for at faa Kvinderne med i bandenes Styrelse, arbejder vi i allerhøjeste Grad paa Krigens Afskaffelse, ti de to Køns ligestilling og Samarbejde er den Grundvold, hvorpaa en god Samfundsbygning ene kan rejse sig. Sløgtens Moder maa og vil arbejde for, at Stridigheder mellem Folkene bliver afgjorte ved Voldgift og ikke ved Kanoners og Granaters ødelæggende Sprog.

Astrid Stampe Feddersen.

Aktiv och passiv reaktion.

Av docenten Hilma Borelius.

En reaktionens period befinna vi oss i med avseende på den kvinnliga rösträttsfrågan, med avseende på andra kvinnofrågor, med avseende på kvinnofrågan över huvud.

"Kvinnofrågan?" Finns den ännu som "fråga"?

De ekonomiska och sociala förskjutningarna ha varit snabba. Kvinnofrågan är rik på olika faser. I åtskilliga fall (man tänke t. ex. på egendomsförhållandena mellan äkta makar) är själva den lämpliga formen för önskemålets vinnande en öppen fråga. Vidare äro framstegen ojämna inom olika områden och för olika kategorier av kvinnor. Även under förutsättning av klarsyn att inse och beredvillighet att tillmötesgå alla berättigade krav från kvinnornas eller de sig förändrande tidsomständigheternas sida skulle det ännu ges många specialfrågor att utreda och lösa. Däri ligger intet vare sig nedslående eller förvånande.

Men reaktionen är ett bedrövt faktum.

Det finns en aktiv reaktion och en passiv. Den senares tillvaro ger kraft åt den förra, men personerna som stå bakom den ena och den andra formen

mot mänsklighetens heligaste känslor, kärleken och barmhärtigheten, som veta att effektivare medel för de internationella tvistefrågornas lösning måste komma till stånd och att framtiden måste ses i den fredliga utvecklingens tecken.

Nu mer än någonsin komma männens blickar att riktas på kvinnorna vid den kongress, som den 28, 29 och 30 april äger rum i Haag, och kunna kvinnorna genom sitt samfälliga rop på fred åvägbringa att det ropet inte förklingar ohört, och att folkmedvetandet genomsyras av känslan av krigets orättfärdighet, då ha de arbetat på att från framtiden avlyfta den tyngd, som varit gångna århundradens förbannelse.

av reaktion äro till stor del icke desamma och orsakerna till den passiva reaktionen äro även mestadels andra än till den aktiva.

Den aktiva reaktionen sättes in, såsom vi på senare år upprepade gånger haft anledning att iakttaga, varhelst det i en aktuell fråga gäller att mota en lagförändring som skulle innebära en tillämpning till kvinnornas förmån av en ur ett klart rättsmedvetande, ett vaknare samhällssamvete framgången princip. Det sätt varpå aktuella kvinnofrågor behandlas av riksdagen, av offentliga myndigheter och korporationer i officiella uttalanden och av pressen, lämnar icke rum för något tvivel om befintligheten av en reaktion.

I sin kamp mot kvinnornas rättigheter, både ifrågasatta nya och redan erhållna eller genom offentliga beslut utlovade, erhålla vederbörande myndigheter kraftig hjälp av frivilliga marödörer, personer i framskjuten ställning. Såväl dessa fribytarkämpars kvinnosmädande som det larmande bifall de erhålla från de övriga aktivt reaktionära och den likgiltiga, smått förlätna tystnaden från den passiva reaktionen, vittnar våttaligt om styrkan och utbredningen av den befintliga reaktionen i avseende på kvinnofrågan.

Den aktiva reaktionens målsmän äro ej alla av samma slag. I denna tid som i alla existerar den till sinnen och uppfattning tröga men hederliga vanekonservatismen, och den är naturligtvis rikligt representerad i alla beslutande och sig utlåtande myndigheter. Dessa äro ju att räkna till den aktiva reaktionen. De yttra sig offentligt. De ha makt och bruka den i reaktionens tjänst.

Men den mest typiska och mest aktiva reaktionen är en annan och där hör smädelsen egentligen hemma. Denna fullt tvättäkta, kraftiga reaktion behärskas av en intensiv motvilja mot alla mått och steg som tendera att åt kvinnorna i full utsträckning skänka eller trygga ekonomisk, politisk, personlig och intellektuell självständighet. Principen om yttre likställighet och inre likvärdighet mellan man och

kvinnor kunna de icke fördraga. Men dessa de klokaste av de reaktionära äro skarpsinniga nog att inse faddheten och den psykologiska oklarheten i att fördöma dessa principer blott som nya (hur ofullständigt de än erkänts och genomförts). I en tid som finner morgontidningen gammal redan samma dags afton, är det en betydligt bättre position att söka slå an genom modernitet. De ha därför tillgripit taktiken att presentera dessa principer — som i verkligheten både som grundsatser och än mer i tillämpningen ännu fresta en hård kamp — såsom gamla utslitna fördomar, som varit allmänt rådande i tänkesättet men av livet motbevisats.

Finten är väl funnen och gör stor lycka bland likasinnade.

Den hyggligare delen av den aktiva reaktionen och den passiva: vanekonservatismens anhängare kort sagt skämmas nog emellanåt en smula för den aktiva reaktionära kärntruppens språk och betraktelsesätt. Men de finna ändå, att "den har rätt i mycket".

Här komma vi till den passiva reaktionens andel i reaktionära åtgärder, reaktionära uttalanden, reaktionär anda med avseende på kvinnofrågorna och kvinnofrågan.

Den passiva reaktionens utmärkande egenskaper äro dels okunnighet, dels likgiltighet med avseende på kvinnofrågan.

Man kan ju ytterst lätt begå svåra subjektiva misstag, när man försöker analysera den tid man själv lever mitt uppe i — emellertid tror jag inte att där verkligen finnes ett "omslag" inom den icke krasst materialistiska delen av de bildade klasserna. De äro likgiltiga för kvinnofrågan, emedan de veta för litet, de veta för litet emedan de icke följa med och de försumma att följa med vad som händer och avhandlas i kvinnofrågan emedan hela deras intresse, eller vad de därav ha att ge åt allmänna frågor, är taget i beslag av annat. "Politiken" har ju dessa sista år tagit intresset starkt fångat och om "sociala frågor" har det både talats och skrivits. Men det är försvarspolitik, arbetarfrågan, nykterhetsfrågan man intresserar sig för, och de skymma för närvarande undan kvinnofrågan. "Reaktionen" består vad den stillsamma och icke illasinnade delen av den högersinnade bildade klassen beträffar framför allt i intressets koncentration på andra frågor.

Den är därför icke mindre farlig. Ty den aktiva reaktionen har genom tillvaron av den passiva fritt fält för sina operationer. Att genom upplysning inskränka operationsbasen för den aktiva reaktionen vore viktigare än att direkt bekämpa denna, om dessa båda saker kunde skiljas åt annat än genom en abstraktion.

Bådadera tyckes just nu vara att tala för döva öron. Men det kommer väl bättre tider!

Annonsera i Rösträtt för Kvinnor.

Annonspris 10 öre efter texten, 12 öre å textside pr mm-höjd, spaltbredd 65 mm. Marginalannons samt annons å bestämd plats 20 öre pr mm. Årsannonser 20 % rabatt, halvårs 10 % rabatt, kvartals 5 % rabatt. För annons till införing 1 eller 2 gånger torde likvid medfölja ordern. Annons bör vara insänd senast 5 dagar före tidningens utgivningsdatum till Rösträtt för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm. För annonsavdelningen: Rikstel. 456, Allm. tel. 456, mellan 9 f. m. och 7 e. m.

LAGERSONS SKOMAGASIN

Jakobsgratan 18 - Fredsgatan 8

Anslutningen till Haagkongressen.

Svenska delegerade.

Av meddelanden, som genom den internationella kvinnopressen och anordnades kommit oss till handa, framgår att inbjudan till Haagkongressen omfattas med stort intresse. Detta är alldeles särskilt förhållandet i England. Omedelbart efter det förberedande mötet i Holland utlystes ett kvinnomöte i London under miss Chrystal Macmillans ordförandeskap. Vid mötet, som blev till trängsel besökt och där den mest entusiastiska stämning rådde, tillsattes en kommitté — bland vars medlemmar märkas lady Henry Somerset och Olive Schreiner — med uppgift att arbeta vidare för saken. Till hjälp för täckande av kongresskostnaderna tecknades vid samma tillfälle £270 eller omkring 5,000 kr. Ett motsvarande belopp hade redan utlovats av tyska och holländska kvinnor.

Även från Danmark ingå underrättelser, att en kommitté tillsatts. Därifrån har också uttalats önskvärdheten av, att delegerade från de andra nordiska länderna på vägen till Holland stannade över en dag i Köpenhamn för att om möjligt åstadkomma ett gemensamt nordiskt framträdande på kongressen.

Från Amerika väntas en stor delegation med Jane Addams i spetsen.

Enligt till den svenska kommittén hittills inkomna anmälningar skulle den svenska delegationen komma att bestå av följande medlemmar: fru Anna Glasell-Andersson, fru Anna Holm, fröken Anna Kleman, fröken Elisabeth Krey, fröken Anna Lindhagen, friherrinnan Ellen Palmstierna, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, grevinnan Anna Ruuth och fru Elin Wägner-Landquist.

Anmälningar kunna fortfarande insändas till kommitterade.

Anna Lindhagen hyllas.

Vänner och arbetskamrater, till ett antal av omkring 40 personer, hade med anledning av Anna Lindhagens avgång som ordförande i Stockholms F. K. P. R. inbjudit henne till en enkel hyllningsfest den 8 april i Dramatiska teaterns festvåning. Det första talet för hedersgästen hölls av d:r Lydia Wahlström, som i ett briljant, delvis humoristiskt, anförande uppdrog Anna Lindhagens historiska utvecklingslinje, belysande mångfalden av de intressen, åt vilka hon ägnar sitt liv och sin verksamhet. I ett av varm känsla berett anförande uttalade fru Emilia Broomé ett tack till Anna Lindhagen för hennes intresserade och uppoffrande samhällsarbete, särskilt framhållande hennes outtröttliga vakthållning om samhällets och alldeles särskilt om Stockholms skönhetsvärden. Efter suppen tillbringades ännu ett par timmar i glatt samspråk, därvid festföremålet på ett målande sätt erinrade om den svenska kvinnorösträttsrörelsens första dagar. Den angenäma stämningen höjdes ytterligare genom sånger till luta, utförda av fru Maria Bolin, och en högstämnd hyllning i bunden form, framförd av grevinnan Louise Stenbock.

I Karlskoga skolråd

ha såsom suppleanter invalts fröken Hulda Forsgren, Karlskoga, och fröken Hilda Hultin, Bofors, (lärarnas representant).

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Brevkort fra Danmark.

Som det vil være Bladets Læsere bekendt, stod de danske Kvinder paa Nippet til at faa Vargretten i Efteraaret 1914, just da Krigen brød ud og for en Tid bragte Stilhed om Grundlovssagen. I de sidste Dage er Sagen imidlertid atter taget frem. Der har været ført nogle Forhandlingar mellem de forskellige politiske Partier i Rigsdagen, og de er enedes om at acceptere det Forslag Regeringen fremsatte i Fjor med visse Ændringer.

Efter al Sandsynlighed vil Forslaget i den nye Skikkelse blive sat under Afstemning i Rigsdagen efter Paaske og vil da sikkert blive vedtaget i begge Ting. Derefter vil Rigsdagen blive opløst og nye Valg vil finde Sted. Disse vil sandsynligvis blive saakaldte "Fredsvvalg", hvor kun de nuværende Rigsdagsmænd opstilles uden Modkandidater, saa at den kommende Rigsdag vil faa samme Sammensætning som den nuværende. I den nye Rigsdag vil da Forslaget blive vedtaget i samme Skikkelse som i denne, og vil derved blive til Lov. Det menes da, at Kongen vil underskrive Loven den 5:te Juni, den danske Grundlovsdag.

Hvis Grundlovsforslaget gaar igennem, vil Kvinderne derved faa Valgret og Valgbarhed paa nøjagtig samme Betingelser som Mændene. Dog er det ikke sandsynligt, at der vil blive afholdt noget Valg, hvor Kvinderne kan bruge deres Valgret for efter Krigen Slutning. Kvinderne maa altsaa vente endnu en Stund, inden de kan gøre deres Indflydelse gældende, men selve det, at Retten sikres dem, vil være et uvurderligt Gode.

København april 1915.

Elna Munch.

Från framgång till framgång.

I Amerika fortsätta kvinnorna sitt arbete för rösträtten kanske mera energiskt än någonsin, och framgångarna följa också tätt på varandra. En av de viktigaste är att i staten New York parlamentets bägge hus nu antagit ett förslag om rösträtt för kvinnor, varigenom denna betydelsefulla stat ryckt fram i främsta ledet bland kampanjstaterna med folkomröstning rörande förslaget redan i år.

Även i två andra stater kommer folkomröstning att företagas i år, nämligen i Massachusetts och New Jersey, vilka bägge på samma dag antogo förslaget om kvinnorösträtt. I bägge parlamenten mottogs tillkännagivandet om utgången med stor hänförelse; i Massachusetts hade en stor mängd kvinnor samlats på åhörareläktarna, och då voteringsciffrorna tillkännagavs — 196 röster för, 33 mot — läto de hela fång av gula narcisser dala ner över församlingen. Utanför väntade en musikkår, kvinnorna ordnade sig i procession och tågade under tonerna av "Star-spangled Banner" till rösträttsföreningens huvudkvarter.

Kampanjstater för 1916 bli Syd-Dakota, där förslaget nu antagits för tredje gången på sex år, Väst-Virginia och Iowa, samt troligen Arkansas, där det antagits av parlamentet, men där omröstningen möjligen kommer att uppskjutas av formella skäl. Slutligen kan nämnas att i Indiana senaten antagit förslaget med 37 röster mot 3.

Styrelsen för akademiskt bildade kvinnors förening

inlämnade d. 10 april en framställning till K. M:t med anledning av lärarelönenämndens betänkande. Efter att hava erinrat om den av 1907 och 1909 årens riksdagar beslutade ändringen av § 28 regeringsformen, genom vilken grundlagsändring konungen erhöll rätt att utnämna och befordra infödda svenska kvinnor till lärarbefattningar vid statens läroanstalter, de teologiska lärartjänsterna vid universiteten likväl undantagna, till andra beställningar vid inrättningar för vetenskap, slöjd eller skön konst samt till läkarbefattningar med tillämpning av grunder, som av konungen och riksdagen godkänts, framhåller styrelsen, att denna grundlagsändring ännu icke lett till något praktiskt resultat, då intet förslag till ifrågakvarande grunder förelagts riksdagen. Genom lärarelönenämndens den 31 oktober 1914 avgivna betänkande har emellertid ett viktigt steg tagits i utredningen rörande kvinnors tillträde till lärartjänster vid rikets allmänna läroverk, högre lärarinneseminarier och statens folkskoleseminarier. Styrelsen ansluter sig till nämndens förslag rörande de tjänster, i vilka kvinnor må vinna anställning. Frågan om kvinnors tillträde till nämnda stats-tjänster har emellertid genom denna utredning sammanknutits med frågan om löneroglering för ifrågakvarande lärartjänster. Då styrelsen fruktar, att den senare frågan ej torde komma att upptagas under nuvarande krisläge, hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte oberoende av lönerogleringsfrågan, snarast möjligt förelägga riksdagen förslag till grunder, med tillämpning av vilka infödd svensk kvinna må kunna utnännas och befordras till lärartjänster vid rikets allmänna läroverk, högre lärarinneseminarier och statens folkskoleseminarier.

Vad beträffar löneprinciperna anser styrelsen, att nämnden på ett övertygande sätt bevisat det berättigade i högre avlöning åt familjeförsörjare, men beklagar, att nämnden av vissa omständigheter, bl. a. den omilda kritik denna avlöningsprincip fått röna, icke genomgående vidhållit densamma, utan föreslagit dess tillämpande endast på de kommunalt anställda lärarna. Detta är enligt styrelsens mening så mycket mer att beklaga som principens tillämpning på de statsanställda lärarna skulle hava inneburit ett första steg till genomförande av ett rationellt avlöningssystem för statens befattningshavare.

Med avseende på förhållandet mellan de manliga och de kvinnliga lärarnas löner ansluter sig styrelsen till nämndens förslag att sätta kvinnliga tjänstnehavares lön i matematisk relation till motsvarande manliga tjänstnehavares, men tar bestämt avstånd från nämndens förslag att i fråga om de statsanställda lärarna ge högre lön åt alla män, vare sig de äro familjeförsörjare eller ej, lägre lön åt alla kvinnor, även om de äro familjeförsörjare. Styrelsen instämmer i den mening, som framförts av nämndens ledamot fröken Anna Sörensen i särskilt yttrande till nämndens betänkande, att nämnden, då den icke ansett sig kunna med avseende på de statsanställda lärarna på ett rationellt sätt tillämpa principen om högre avlöning åt familjeförsörjare, hade bort lämna familjeförsörjningsfaktorn ur räkningen.

Styrelsen påpekar till sist betydelsen av att adjunktskompetenta lärarinnor

47

Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).

ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR
1 Klass Damskrädderi.

Alltid väl sorterat lager i fördelaktiga prislägen.
Specialité:
J. A. WETTERGRENS FABRIKATER.

Gatufriden inför Stockholms stadsfullmäktige.

Under den diskussion som förekom vid stadsfullmäktiges sista sammanträde i mars rörande den motion som av hr Otto Järte väckts om tillsättandet av en kommitté i och för förenklningar i polistjänsten, höllo d:r Karolina Widerström och fröken Anna Lindhagen i samband med förslaget följande yttranden rörande gatufriden i Stockholm:

Fröken Anna Lindhagen: Då vi nu gå att företaga val av kommitté för verkställande av en ingående och allsidig utredning angående möjligheterna till förenklningar och besparingar rörande polistjänsten i Stockholm, får jag påpeka önskvärdheten av, att den också måtte taga nödig hänsyn till ordningens upprätthållande i ett särskilt avseende. Det har på sista tiden mycket uppmärksamhets, hur svårloöst frågan synes vara att upprätthålla gatufriden för kvinnor om aftnarna. Må vara att ej varje berättelse om störd gatufrid är sann, må vara att en och annan version är överdriven, så återstår tillräckligt med fullt exakta fall av verkligt övervåld eller åtminstone försök till övervåld mot unga flickor samt oupphörliga klagomål från kvinnor om erfarenheter av obehag, som skyddet från polisens sida är tillräckligt. Det hjälper ej bara med bötfällning, ehuru ett skärpt system härvidlag nog vore önskvärt. Det är också nödvändigt att ordningens upprätthållare eller konstaplarna ej heller få vara för långt avlägsna, då deras påkallande är behövt.

Då vi således hava att undersöka möjligheten av förenklningar och besparingar, måste jag också uttrycka en förhoppning om att det behöfliga skydd jag här talat om och som nu ej anses vara tillräckligt, blir mera effektivt.

D:r Karolina Widerström:

Även jag vill taga mig friheten att giva uttryck åt den förhoppningen, att de förenklningar i polistjänsten, som kunna bliva resultatet av kommitténs verksamhet, icke måtte bliva sådana, att de komma att utgöra försämringar. Man kan ju i ett väl ordnat samhälle pretendera bland annat, att vilken tid på dygnet man än kan hava anledning eller lust att gå på sin stads gator, man skall kunna gå där fredad, vare sig man är kvinna eller man. Nu veta vi alla, att man just icke alltid kan detta i vår huvudstad, tack vare tillvaron av en del okultiverade och efterblivna individer, vilka således ordningsmaktens representanter måste taga hand om och visa till rätta. Det vore därför önskvärt, att den kommitté, som skall tillsättas, måtte taga även den frågan i övervägande, hur polistjänsten skall kunna reformeras, vilka förändringar i de metoder den arbetar med eventuellt skulle kunna göras för att den säkerhet man kan kräva att den skall kunna skänka, också verkligen skall komma att skänkas.

vid såväl statssamskolor som kommunala mellanskolor erhålla sådana löneförhöjningar, att de som önska kvarstanna vid dessa läroanstalter, icke av ekonomiska skäl skola se sig tvungna att söka anställning vid gossläroverk.

En var bör gynna
KAFÉET & KONDITORIET, S:t Eriksg. 30
samt
CENTRAKAFÉET, Vasagatan 10
OBS! Goda varor — billiga priser!

RING ANTON BRODÉNS JURIDISKA BYRÅ Utför alla Juridiska o. PRIVAT-DETEKTIVA uppdrag diskret, fort och billigt.
Allm. Telefon 201 68 68 VÄSTERLÅNGGATAN 68, STOCKHOLM. Rikstelefon 144 68.

mödrerne fränder, og tillike av far og fædrene fränder."

Det får dock icke taga arv vid "aasætesret" (ett institut på landet i Norge nærmast motsvarande åborätt), så vida icke fadern skriftligen bestämt det-samma.

Angående fastslående av faderskapet gäller följande:

"Den oppgivne far skal ved dommen kjendes at være barnets far, saafremt retten anser det bevist, at han har hat samleie med moren paa den i det foreliggende tilfælde sandsynlige besvangrelsestid. Han skal ikke kjendes at være barnets far, naar retten finder grund til at anta, at moren har hat saadant samleie med nogen anden, at denne efter naturens orden kan være barnets far, eller naar den finder, at der foreligger omstændigheder, som gjør det tvilsomt, om den oppgivne far er barnets far.

Finder retten ikke at kunne avsi dom for den oppgivne fars farskap, blir denne at kjende bidragspligtig, saafremt retten anser det bevist, at han har hat saadant samleie med moren, at han efter naturens orden kan være barnets far."

Vidare har införts såsom naturlig konsekvens av arvsrätten efter fader, att utanför äktenskapet fött barn har rätt såväl till faderns som moderns familjenamn.

Om förbättringarna i den äldre lagstiftningen samt om rätt till bidrag från det offentliga, har inga delade meningar rätt i huvudsak. Angående arvsrätten däremot förelågo olika förslag av principiell skillnad i justitiekommitténs betänkande liksom inom själva regeringen. Särskilt stod striden huruvida ej vid arvsrättens genomförande endast vid en del fall arvsrätt skulle vara gällande.

Vad kvinnoopinionen angår, voro meningarna delade. Men majoriteten bland kvinnorna synes varit för arvsrätten. Alla arbetarskeföreningar uttalade sig nämligen för densamma samt 12 av nationalrådets föreningar, medan 18 av de senare voro emot densamma.

Hedvig Elisabeth Charlotta Nordenflycht sträcker både högt och långt. Också hon blev i barndomsdagar hällen från boken och till sömnaden, men hennes mor gav snart vika för sin unga dotters begär att få veta och lära. Den blivande skaldinnan glömde aldrig detta sympatiska förstående. Hon ägnar i dikt och liv sin mor den mest dyrkande ömhet. Vid en eldsvåda bär hon ut den sjuka modern ur det brinnande huset, och för moderns skull är hon i stånd till de största uppoffringar.

Snillet prästinna, Lovisa-Ulrika har anlant till Sverige, och det blir allt livligare på tankens rymder. De ringaktade "strömolen", kvinnorna, börja glida allt fortare mot den fjärran horisonten. Det är nu mödrarna inse, att något av deras makt och myndighet fördunstar, och att det ej längre är samma fattiga äganderätt i andra raden av det gamla ordstävets:

Min son, min son, tills han fått sig ett viv,
min dotter, min dotter i hela mitt liv.

Också dottern strävar att bli en personlighet. Böckerna äro ej längre dammtorkningsföremål blott och bart. De läsas i stolna timmars ro, och säkerligen finns det mer än en, som när hon i all ärbärdhet hjälper söta mor att stöpa talgljus, tänker på att spara en liten dank till ensliga nattimmar, då bok eller penna bli sökande tankars sällskap. — Det rykande talgljuset lyfte dåligt, det krävde flitig snoppning, men med sin troget värdade låga sym-

Lärarelönenämndens betänkande ännu en gång.

Av Anna L. Lessel.

(Forts. fr. föreg. n:r)

Under senare tider har man titt och ofta i tidningarna träffat på rubriken: "Behovet av skydd för ensamboende lärarinnor." Vid läsningen härav har väl då tanken som oftast drojt vid småskollärarinnorna och de svåra förhållanden, de mångenstädes ha att kämpa med, ty man har nog och detta med all rätt den föreställningen, att dessa lärarinnor äro de, som i alldeles övervägande grad äro i behov av sagda skydd. De äro det stora flertalet bland lärarinnorna, och vid byggandet av en småskola med tillhörande lärarinnebostad, har nog alltför sällan tanken på, hur det skulle vara att bo där, fått öva något inflytande vid valet av plats för byggnaden.

Missförhållandena ha nu lyckligtvis blivit beaktade. Man behjärtar och beklagar lärarinnornas svåra ställning och tävlar om att föreslå medel till svårigheternas avhjälpan. Villigheten att avlägsna eller förminska de förefintliga bristerna må tackasmt ihågkommas, men glömmas får icke, att småskollärarinnorna ha att dragas med flera andra nära nog lika stora svårigheter, vilka till på köpet drabba största delen av kåren. Då nu uppyses, att denna grupp av lärare vid 1913 års slut omfattade ej mindre än 11,723 personer, får man någon föreställning om, vilken betydande uppgift åstadkommandet av förbättring i denna kårs ställning är, men också om de svårigheter, som kunna väntas vara förenade med arbetet därpå.

När nämnden enligt sitt uppdrag gick att utreda frågan om småskollärarinnornas avlöningsförhållanden, upptäckte den snart, att en förbättring av deras anställningsvillkor eller med andra ord den rättsliga ställningen var nödvändig, emedan ett samband mellan denna och avlöningsförhållandena i regel förefinnes och de på detta område gällande bestämmelserna voro för bristfälliga. "I själva verket", yttrar nämnden, "kan man säga, att småskollärlärare och med dem likställda tills för jämförelsevis kort tid sedan så gott som icke alls haft sin rättsliga ställ-

ning tryggad genom några i författningarna givna bestämmelser." Till 1882 kunde de utan vidare avskedas när som helst. Därefter kunde det ske endast efter viss tids uppsägning, så kom 1897 ett stadgande om att skolråd ägde rätt "att giva lärare vid småskolan en fastare anställning", och från 1905 gäller bestämmelsen, att under vissa omständigheter lärare vid småskola, som varit anställd med ömsesidig uppsägningsrätt och tjänstgjort i fem år, icke kan avskedas på andra grunder än tjänstefel eller därför att skolväsendet skall omorganiseras.

Som emellertid skolråden ha i sin hand att avgöra, om och när en lärare vid småskola skall få en fastare anställning, givas fall, då en lärare genom att år efter år anställas på ett år i sänder undandragets möjligheten att få fastare anställning, och de finnas, som på detta sätt i 22 år fått uppehålla samma tjänst. Och i ett skoldistrikt med en småskolepersonal av över 50 personer anställes var och en av dessa för ett år i sänder.

Nämnden förordar nu en ändring i stadgandena, så att ett dylikt förfaringsätt endast i enstaka, noga bestämda undantagsfall och om så prövas nödvändigt må kunna förekomma. Att härigenom skulle vinnas en betydligt mera tryggad ställning för läraren, är lätt att inse.

Nämnden föreslår vidare, att den lärare vid småskola, som en gång vunnit fastare anställning, ej må kunna avskedas för tjänstefel "utan föregående fruktlös befunnen varning". Härigenom skulle småskolans personal i stort sett uppnå samma trygghet i sin anställning som lärare vid folkskolan, vilket varit ett sedan många, många år eftersträvat önskemål.

Småskollärarinnorna, som ingår äktenskap, kan enligt nu gällande bestämmelser, av denna anledning när som helst avskedas, vilket som bekant icke är fallet med folkskollärarinnorna.

Nämnden anser, att giftermål i och för sig icke bör få utgöra tillräcklig grund för småskollärarinnans entledigande utan endast, om folkskolöversty-

och tro, mitt barn, att folk och land med Guds hjälp styres dig förutan.

När sig en kvinna nitiskt ter att staters styressätt rannsaka, Gud vet, så tycks mig, att jag ser, en skäggbrodd skugga hennes haka.

Mer än underligt måste det förefalla oss, att fru Lenngren, ända från barn-domen uppfostrad i en universitetsstad och med frihet deltagande i den tidens vittraste, mest upplysta samkväm, kan råda sin imaginerade Betti sålunda:

Du skall bli gift, då skall din man med tacksmhet min lärdom gilla.

Och vidare:

Att giftas... ej ett ämne finns mer rikt att i maximer driva. Min goda Betti, hör och minns det enda råd, jag har att giva:

Den make, som dig blir beskär, (märk denna stora hemligheten). Var huld, om han är huldhet värd, om ej — så var det i förtreten.

Tänkte man sig icke, att läromästaren Kellgrens ironi lekte under de väl-visa råden, skulle man känna sig liksom tillplattad inför en dylik fruntimmersuppfattning av en ung kvinnas livsmål. Och onekligen insmyger sig en undran, om fru Lenngren skattat åt mannens gunst eller — i mjugg lett åt hans godtrogenhet, när hon nedskrivit dessa fraser, vilkas snusförnuft nästan kommer oss att nysa, så torra äro de.

relsen på framställning av skolrådet finner det nödigt med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande. Som man lätt finner, skulle härigenom sådan lärarinna likställas med vissa statsanställda kvinnor i ämbetsverken och med lärarinnor vid läroverk och seminarier enligt den ställning, nämnden vill giva de senare.

Om också de förslag, nämnden framlagt i avseende på småskollärarinnans rättsliga ställning, icke kunna väntas medföra något idealtillstånd, så bör dock erkännas, att mycket vore vunnit, därest de bleve förverkligade, och i alla händelser är det uppenbart, att dessa äro de bästa förslag, som hittills framkommit, och sannolikt de för närvarande bästa möjliga.

Den avlöningsförhöjning, som nu av nämnden ifrågasättes för småskolans lärarepersonal, är, om den ses i förhållande till de nu utgående löneförmånerna, relativt större än den, som föreslås för övriga lärarekåren. Men detta har, säger nämnden, sin förklaringsgrund i det förhållandet, att de ifrågavarande lärarna hitintills hållits nere på en allt för låg ekonomisk nivå. De föreslagna beloppen anser nämnden med hänsyn till rådande levnadskostnader motsvara kravet på anständig bärning. Dessa yttranden äro utan tvivel väl värda att uppmärksammas, framför allt av de myndigheter, som bestämma avlöningsvillkoren.

Särskilt anmärkningsvärt är också, att nämnden tillstyrker familjetillägg för småskollärare, man eller kvinna, som är familjeförsörjare.

Liksom angående "tjänlig bostad" för lärare vid folkskola har nämnden anordnat undersökning rörande bostadsförmånerna för lärare vid småskola. Av nämndens statistik framgår, att icke mindre än 851 småskollärarebostäder bestå av endast ett rum utan kök eller av ett kök utan rum, och i mer än hälften av dessa fall har särskild ersättning för bristande rum icke lämnats. En reglering av dessa bestämmelser synes därför, menar nämnden, högst nödvändig, och nämnden föreslår för småskollärarinnorna såsom minimum ett rum och kök eller ersättning därför efter ortspris samt bränsle eller ersättning "med ett belopp, som svarar

Hon säger också som det förefaller, icke utan glädje över sin egen klokhet:

Försiktigt även undanvik all brydsam forskning i gazetten, vårt hushåll är vår republik, vår politik är toaletten.

Hur helt olika varma och starka verka ej Fredrika Bremers ord om barnen, så som hon låter fru Elise i Hemmet nedskrivna dem. Hon lämnar alla de stödjande teorierna åt sitt värde och säger, att en mors tårar eller leenden, när hon i sorg eller glädje sluter barnet i sin famn, kan vara det bästa utsädet till vackra skördar.

Efter dessa märkeskvinnor ha kommit många andra med klara, höga röster och genomtänkta uppfostringsprinciper. Där har kommit märkliga exotiska moderselemt sådana som Ellen Key, vilkens lärar trots att deras famnande storslagenhet, av oförståendet och fördomarna förvandlats till draksådd, där har också uppstått milda, ljusa, harmoniska andar, mödrar, som med ousäglig kärlek velat göra allt för dottrarna, och döttrar, som utan att först taga avstånd, sett upp till sin mor, som till den bästa vännen.

Här har jag endast velat uppdraga några linjer av skilda tiders förhållanden mellan mödrar och döttrar och utesluta all pedagogisk jävst med förtid och nutid. Och om jag nu nämner något om modärna mödrar och döttrar, sker det utan alla anspråk på att vara fullt hemmastadd på området.

(Forts.)

boliserade det kvinnans första medvetna kamp mot bildningsmörkret. Att vid denna tid mamsell Malmstedt, sedermera fru Lenngren, blev ett klart skinande ljus, en diktens stjärna veta vi. Hon uppskattades till och med högre än sin äldre kollega Hedvig Charlotta Nordenflycht, trots att densnas arbeten päjlade så mycket djupare och hade så mycket friare horisont.

Ett poem av fru Lenngren, som här särskilt kan vara på sin plats att omnämna är: "Råd till min kära dotter, om jag hade någon." Denna dikt verkar som en tillbakagång i tankar och åsikter. Man kan ej fatta annat än att tankeljusets slocknat inom den vittra, snillrika damen, när man läser strofer som denna:

Med läsning öd ej tiden bort, vårt kön så föga det behöver. Och skall du läsa, gör det kort, att säsen ej må fräsa över.

Så skrev den firade skaldinnan, medan överallt törsten efter vetande brände hennes medsystrar, medan läsning av in- och utländska verk fostrade och utvecklade hittills förtorkade sinnen. Vi måste lyckönska den ofödda dottern att undslippa en uppfostringsmetod, som lik en knarrande dörr med rostiga gångjärn slog igen mellan henne och världen, om ej innerst under de sedesamt pyntade orden dock gömde sig en liten udd av skarp satir. Man vill så gärna tro det, när man läser följande:

Bliv vid din bågsm, dina band, stiek av ditt mönster emot rutan,

Harfva- lotteriet

till förmån för
**Föreningen självförsörjande Bildade
Kvinnors Viloheim.**

50,000 lotter à 2 kr. Vinstvärde 60,000 kr.

Bland de högsta vinsterna märkas:

Möblemang till 3 rum o. hall m. m. 5,000, **Motorbåt** 3,000, **Pärhalsband** 2,100, **Flygel** 1,500, **Linneustyrrel** 1,500, **Fullständig borduppsättning** av nysilver o. alpaca 1,300, **Motorcykel** 1,035, **Bibliotek** 1,000, **Pianino** 985 etc.

Lotter erhållas efter rekvisition märkt R under adress **Harfvalotteriet, Skepparegatan 19, Stockholm**, antingen mot postförskott eller mot förskottlikvid 2 kr. jämte kostnad för porto och dragningslista (85 öre).

Anna Josephson,

v. ordf. i S. B. K:s styrelse.
Lotteriets föreståndare.

Den ojämna kampen för tillvaron.

Hur godtyckligt och hänsynslöst de kvinnliga familjeförsörjarna behandlas, framgår bland annat av följande händelse, som inträffat i dagarna. En kvinnlig f. d. ex. postexpeditör i Kristianstad, fru Olga Larsson, som efter genomgången postelektkurs antagits till postexpeditör och med de bästa vitsord tjänstgjort vid flera postkontor, entledigades efter ingångt äktenskap på egen ansökan ur postverket i december 1913. Sedan hennes man numera avlidit, söker fru Larsson för sin utkomst återinträde i det verk hon så nyligen lämnat. Generalpoststyrelsen har emellertid kort och gott avslagit denna begäran, oaktat postmästaren i Kristianstad understrukit sökandens lämplighet för posttjänsten och därför på det varmaste tillstyrkt bifall till framställningen, därvid framhållande de ömmande omständigheter som föreligga. Även postdirektionen i Södra distriktet tillstyrker ansökan, konstaterande sökandens synnerliga duglighet i tjänsten.

Bättre vård åt obemedlade mödrar.

Den motion om kostnadsfri vård åt mindre bemedlade barnsängskvinnor, som hr Palmstierna väckte vid 1914 års riksdag omfattades av båda kamrarna med stor sympati, men man stannade i olika beslut om saken borde hopkopplas med den pågående utredningen angående obligatorisk sjukförsäkring.

Regeringen löste frågan på så sätt, att den åt medicinalstyrelsen och socialstyrelsen uppdrog utredandet av de med motionen sammanhängande förhållandena. Arbetet har redan påbörjats och medicinalstyrelsen har tillsatt en beredning, i vilken professor E. Alin torde bli ordförande med barnmorskan fru Hanna Lager och riksdagsmännen Nils Åkesson och Erik Palmstierna som övriga ledamöter.

mot åtgången och bränslets verkliga pris".

Nämnden har också ett ord att säga beträffande det ifrågasatta skyddet för ensamboende lärarinnor och yrtrar härom följande.

"Av alla de åtgärder, som i nämnda syfte blivit föreslagna, torde ingen vara mera verksam än den att bereda lärarinnan sådana avlöningsförmåner och sådant bostadsutrymme, att hon utan alltför besvärande intrång kan hos sig hysa en inneboende." Ett uttalande, som synes vara väl värt att man det anammar.

Arbetet ute i landet

Alnö F. K. P. R. anordnade i början av mars en utfärd till Alnö försörjningshem, där de gamla bjödos på kaffe. Programmet för aftonen upptog ett kortare föredrag, högläsning av poesi och prosa samt unison sång. Aftonen var lyckad. — Fredagen den 26 mars hade föreningens medlemmar samlats till arbetsafton för att förfärdiga småbarnskläder, som sedan skänkas bort. Under aftonens lopp förelästes dels en broschyr om kvinnans kommunala rösträtt, dels ett par uppsatser ur Rösträtt för Kvinnor. Arbetsaftnarna komma att upprepas var 3:dje vecka.

Eksjö F. K. P. R. hade ordinarie möte onsdagen den 31 mars å Nya konditoriet. Sedan vice ordföranden öppnat mötet förekom års- och revisionsberättelser för 1914, varefter beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet. Centralstyrelsemedlemmen föredrog därefter det viktigaste från Centralstyrelsemötet 1915 och mötet gillade L. K. P. R:s stadgeändringsförslag. Vidare beslöts att rekvidrera vissa exemplar av Rösträttsalmanackan 1916 och L. K. P. R:s årsberättelse 1914 samt de senast utkomna ströskrifterna. Åt styrelsen uppdrogs att ordna några samkväm under året och att söka få resetalare under hösten. Sedan mötet upplöstes, vidtog ett angenämt samkväm.

Eskestuna F. K. P. R. hade den 3 mars årsmöte, varvid års- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Därefter företogs val av styrelse, varvid hela den avgående styrelsen återvaldes: ordförande fröken Ingrid Hallman, vice ordförande fru Nanny Grenander, sekreterare fru Gulli Westlund, vice sekreterare fröken Hilma Nordlund, kassaförvaltare fröken Hilda Holm; suppleanter doktorinnan Nina Blom och fru Ida Adamsson. Till revisorer återvaldes fröken Elin Hägg och fröken Signhild Bolin med fröken Selma Ekström och fröken Hanna Facht som suppleanter. Fru Nanny Grenander lämnade därefter redogörelse för senaste Centralstyrelsemötet, som av de närvarande med stort intresse åhördes. Sedan beslut fattats, att under den kommande tiden i upplysningssyfte anordna läs- och diskussionsaftnar i familjerna tvänne gånger i månaden, vilken verksamhet dessutom skall förbindas med sömnad och stickning etc. för något välgörande ändamål, vidtog samkväm med tedrickning.

Huskvarna F. K. P. R. hade måndagen den 22 mars ordinarie halvårsmöte, varvid års- och revisionsberättelser föredrogs och godkändes, samt behandlades Centralstyrelsens stadgeändringsförslag, vilket antogs. Därefter diskuterades preliminärt program för sommarmötet i Huskvarna, eventuellt den 19-20 juni och tillsattes mötesbestyrelse och kommittéer för vittagande av åtgärder för mötets anordnande.

Jönköpings F. K. P. R. hade den 15 mars sitt ordinarie årsmöte, varvid årsberättelsen upplästes och godkändes. Först skreds till val av ordförande och återvaldes med acklamation den förutvarande, fröken E. Aulin. I tur att avgå ur styrelsen voro fru Lilja och Lithman samt fröken Klara Ahrenberg och återvaldes de samtliga. Dessutom hade avsägelse inkommit från tvänne av föreningens äldsta styrelsemedlemmar, fröken E. Olsson och fru Hulda Lundberg, vilken senare om en tid kommer att lämna samhället. För alla, som mer eller mindre kommit i beröring med fru Lundberg, vare sig inom föreningen eller utom, framträdde alltid hennes stora intresse för kvinnosakens framgång och då hon dessutom hade ett stort och varmt kända hjärta för alla sina medmänniskor, har hon härigenom vunnit allas stora sympati och aktning, varför det blir ett tomrum, som blir svårt att fylla efter henne såväl inom föreningen som ock i samhället. För att i någon mån uttrycka föreningens stora tacksamhet till dess vice ordförande, beslöts anteckning i protokollet och översändande till fru Lundberg av en tacksamhetsskrivelse. Till styrelsemedlemmar efter de båda avgående invaldes fröken Emma Wigh och fru Nina Wennberg. Till styrelsesuppleanter omvaldes fru T. Schartau samt nyvaldes fröken E. Dahlman. Till revisorer omvaldes förutvarande fru T. Ericson och S. Karnell, med fröken Anna

Sjöstrand som suppleant. Från V. U. ingånget cirkulär angående ändring av vissa §§ i Landsföreningens stadgar upplästes och godkändes. Vidare behandlades frågorna om annonsanskaffning till Rösträtt för Kvinnor, bidrag till anskaffandet av resetalare samt att verksamt sprida den av Göteborgsföreningen planerade Rösträttskalendern för 1916 och anbefalldes största möjliga arbete för gott resultat erhållande av samtliga dessa företag. Sedan erinrades om det planerade sommarmötet i Huskvarna, och hava de medlemmar, som då önska emottaga gäster, att anmäla sig hos Jönköpings F. K. P. R:s ordförande. Omedelbart efter årsmötet vidtog ordinarie arbetsafton.

Karlshamn F. K. P. R. sammanträdde den 27 mars efter ett offentligt föredrag av fru Ella Billing om nödhjälpsarbetet, vari hon särskilt skildrade de insatser kvinnorna i alla länder gjort, alltsedan kriget utbröt, och därvid uppehöll hon sig huvudsakligen vid arbetet i Stockholm. Vid föreningsammanträdet föredrogs års- och revisionsberättelser, varefter styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Dessutom beslöts att anordna arbetsaftnar varje månad till förmån för Landstormen. Dessa aftnar ha redan tagit sin början.

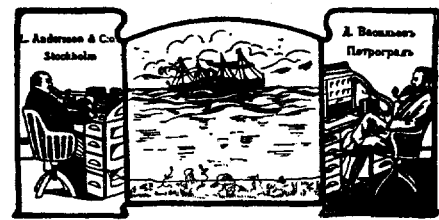
Kalmar F. K. P. R. hade den 1 mars sitt ordinarie vårsammanträde, då års- och revisionsberättelse föredrogs, ansvarsfrihet beviljades styrelsen och L. K. P. R:s stadgeändringsförslag antogs. Därefter följde uppläsning av "Kvinnorna och kriget" samt en del upplysande artiklar i dagens brännande frågor. Möjligheter för ökad prenumeration och annonsering i Rösträtt för Kvinnor diskuterades. En trevlig te-supé avslutade sammanträdet.

Karlstads F. K. P. R. hade d. 22 mars sitt 12:te årsmöte, till vilket medlemmarna mycket talrikt infunnit sig. Till styrelse omvaldes som ordinarie fru Gerda Hellberg, fru Greta Gullström, fröken Anna Ljungkvist, fröken Anna Widmark och fru Helfrid Severin. Till suppleanter omvaldes fru Kristina Bandelin och nyvaldes fröken Sara Svensson efter fru Lilly Övergaard, som undanbett sig omval. Till revisorer och revisorssuppleanter omvaldes fröken Hilda Allert, fröken Maria Larsson, fru Ester Lefrén och fru Anna Helleberg. Ovanpå själva mötesförhandlingarna följde ett kåseri av ordföranden över "Kvinnorelsen hemma och ute under 1914 i fågelperspektiv". Efteråt intogs gemensam supé. En föreningsmedlem föredrog under mycket förstående stämning Frigga Carlbergs "Murare Helsing och kvinnofrågan". Samkvämet avslöts med "Du gamla, du fria".

Norrhammars F. K. P. R. höll den 26 mars årsmöte varvid års- och revisionsberättelser upplästes och godkändes. Därefter företogs val av styrelse varvid hela den avgående styrelsen omvaldes. Sedan lämnade ordföranden, fru Alma Andersson en kort redogörelse från länsförbundets möte i Jönköping. Därefter behandlades en del föreningsärenden.

Stockholms F. K. P. R. hade tisdagen den 30 mars årsmöte. Ett sedan föregående möte vilande stadgeändringsförslag antogs, varefter val av styrelse företogs. Till ordf. utsågs d:r Gulli Petrini och till v. ordf. fröken Anna Ljungberg. Övriga styrelseledamöter blevo fruarna Ella Billing, Alma Faustman och Karin Fjällbäck-Holmgren, fröken Gertrud af Klintberg, fru Carola Sahl von Koch, fröken Anna Lindhagen, fröken Hélène Philipson, fru Hilda Sachs, d:r Alma Sundquist och fru Elisabeth Wern-Bugge med jur. kand. Eva Andén, fröken Gertie Söderberg och med. kand. Elin Odencrants till suppleanter. Till revisorer valdes fröken Hulda Wahlström och d:r Eva Ramstedt med fröken Alfhild Lamm och fröken Anna Bildmark till suppleanter. Vid mötet höll fröken Anna Lindhagen ett särdeles intressant föredrag om den nya barnlagstiftningen i Norge.

Strängnäs' F. K. P. R:s årsmöte ägde rum å drätselkammarens rum i rådhuset den 11 mars. Ordföranden lämnade några meddelanden från Centralstyrelsemötet, varefter styrelseval förrättades. Till ordförande omvaldes fru A. Widebeck och till v. ordförande fru K. Giesecke. I övrigt omvaldes fröken Ninni Huldt, fröken Mina Rydberg och

Tyska, Engelska Franska, Ryska

Kunskaper i språk äro av största värde för var och en. Den, som i tal och skrift behärskar ett eller flera av de stora världsspråken, har alla utsikter att skaffa sig en välavlönad och säker plats.

Språkkurserna vid vårt korrespondensinstitut äro utarbetade med största omsorg av akademiskt bildade språklärare och genomsedda av infödda språkmän.

Ämnar Ni därför lära tyska, engelska, franska eller ryska språken, bör Ni vända Er till vårt korrespondensinstitut. Våra kurser ha av fackmän och elever erhållit de amplaste lovord. Vårt 16-åriga, framgångsrika arbete på korrespondensundervisningens område bär vittne om det stora förtroende, som kommit oss till del. Bland våra elever ha flera, sedan de studerat språk uteslutande efter vår metod, avlagt realskole- eller studentexamen i dessa ämnen.

Eder ålder eller boningsort utgöra ej något hinder vid vår undervisning. Våra avgifter äro **anmärkningsvärt låga** och betalningsvillkoren **synnerligen förmånliga**. Vårt korrespondensinstitut är **det äldsta, största och förnämsta i Sverige**. Vi ha hittills undervisat över **74,000** personer.

Skriv därför redan i dag efter prospect genom att ifylla nedanstående kupong och sända den i öppet kuvert, frimärkerat med 4 öre!

Hermods

Korrespondensinstitut

Prospektbegäran

Hermods Korrespondensinstitut

Österg. 57 C. Dir. H. S. Hermod. Malmö.

Sänd mig gratis och utan någon som helst förbindelse å min sida Ert prospect över Edra **språkkurser!**

Namn:

Adr:

Rösträtt för Kvinnor 207 1/4 15.

Gynna

**Rösträtt för Kvinnors
annonsörer!**

Advokattfirman ÅRERBERG och SCHRÖDER
Luntmakaregatan 7 (hörnet av Kungsg.) Stockholm.

FAMILJERÄTT

(Arvs- och Aktenskapstvister, Boskillnader Testamenten) samt övriga juridiska uppdrag.
FERM EXPEDITION. MODERAT ARVODE.

SKODON

köpas ovillkorligen fördelaktigast hos

Fabrikslagret RECORD

32 Gamla Kungsholmsbrogatan 32 - Stockholm.

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 90 12. Allm. 12 50.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbad, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter. De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och ackuschörka.

Ref.: Dr E. O. HULTGREN, Dr ARTHUR FÜRSTENBERG, Dr ARNOLD JOSEFSON.

Föreståndarinnan HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinnan vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

fru M. Lindblom. Fröken Hult utsågs till sekreterare i stället för fröken Rydberg, som önskade avslösning från sin mångåriga befattning såsom sådan, och fru M. Lindblom blev skattmästare. Det beslöts att fröken Hult skulle under närmaste dagarna förevisa bilderna från Årstatuställningen, varjämte det meddelades att general Bergman komme att på föreningens studieaftnar godhetsfullt tala om statsdepartementet och departementalreformen, vartill föreningsmedlemmar ägde inbjuda vänner och bekanta. Såsom förut komme föreningens möten och studieaftnar att, med vederbörandes tillåtelse, äga rum å drätselkammarens lokal samt om så erfordrades, även rådhusalen.

Strömstads F. K. P. R. hade ordinarie möte den 29 mars, varvid föredrogs års- och revisionsberättelserna för 1914, och beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

Södertälje F. K. P. R:s årsmöte ägde rum å godtemplarsalongen torsdagen den 18 mars och var ganska talrikt besökt. Sedan års- och revisionsberättelserna genomgåtts och ansvarsfrihet beviljats styrelsen företogs styrelseval, varvid den förutvarande styrelsen med acklamation omvaldes. På förslag av fröken H. Eriksson inträdde fröken Lilly Landén som ordinarie styrelsemedlem med fröken H. Eriksson som suppleant. Revisorer och suppleanter omvaldes även. Ett stadgeändringsförslag för Landsföreningens godkändes, varpå föreningens ordf., fru M. Dehn, i ett längre anförande redogjorde för Centralstyrelsemötets förhandlingar. Ett samkväm, med duettsång av fruarna N. Nylund och I. Paulsson, ackompanjerade av fru Dehn, följde. Sedan te intagits, uppläste fröken Magda Hallström en av henne författad, fint och själfullt hopkommen berättelse från medeltiden, som vann åhörarnas sympati och livliga bifall.

Sölvesborgs F. K. P. R. hade den 31 mars sitt sedvanliga vårmöte å godtemplarsalen. Års- och revisionsberättelserna föredrogs och ansvarsfrihet beviljades styrelsen för 1914 års räkenskaper. Bland utgifterna märktes 50 kr. till Kvinnornas hus på Baltiska utställningen samt 100 kr. skänkta till Kvinnornas uppbåd i Sölvesborg. Medlemsantalet var nu 115. Till ombud vid länsförbundets möte utsågs föreningens ordf. fröken Ebba Hultqvist samt sjuksköterskan Maria Lundqvist och fru Karolina Nilsson. Till suppleanter i föreningens styrelse utsågos fruarna Hedvig Nilsson och Lovis Johansson. Landsföreningens stadgeändringsförslag antogs. För att verka för spridandet av Rösträtt för Kvinnor tillsattes en kommitté av fem personer. Vid mötet höll fru Ella Billing ett mycket intressant föredrag om "Kvinnorna och nödhjälpsarbetet", varvid hon ingående skildrade de insatser, kvinnorna gjort allt sedan världskrisen i augusti. Särskilt dröjde hon vid den verksamhet som i huvudstaden varit igångsatt. Det synnerligen gedigna och väl framsagda föredraget åhördes med stor uppmärksamhet.

Västerås' F. K. P. R. hade söndagen den 14 mars en särdeles animerad och trevlig föreningsafton å stadshuset. Föreningen hade den stora glädjen att som gäst för aftonen se fröken Anna Whitlock, som höll ett kåserande föredrag om en resa i Palestina, vilket åhördes med spänd uppmärksamhet av den tacksamma publiken. Fröken Whitlocks framställningsförmåga är av alla väl känd; hennes briljanta talarkonst kom också de närvarande att glömma tid och rum; man fann sig förflyttad många hundra år tillbaka bland heliga minnen och gamla sägner. Det vackra föredraget var illustrerat av talrika skioptikonbilder och mottogs med livliga applåder av den entusiastiska publiken. Bland föreningsangelägenheter var även en redogörelse av fru Helga Silverstolpe om den av rösträttsföreningen anordnade klädsömnadskursen för kvinnor ur mindre bemedlade hem. Kursen, som är avgiftsfri, är besökt av 60 elever, unga och gamla. Till lokal har stadens folkskolestyrelse godhetsfullt upplåtit en stor handarbetsal med värme och belysning. Till ledare för kursen står en kompetent sömmerska och som frivilliga medhjälpare ha anmält sig många föreningsmedlemmar. Tacksamheten bland eleverna är stor. Hittills äro förfärdigade cirka 50 plagg (underkläder, klänningar och barnkläder). Kursen pågår till slutet av april med 3 arbetsaftnar i veckan.

Ny kvinnlig hovrättsnotarie.

Svea hovrätt har redan förut en kvinnlig notarie, jur. kand. Märta Björnbom, och nu har också Skånska hovrätten antagit en kvinna, nämligen jur. kand. fröken Elisabeth Nilsson.

ÄKTA Schweizer-Broderier

i Rober, Blustyg, Brodyr i längder, säljas otroligt billigt.

SVENSSONS IMPORTFIRMA
Kungstensgatan 59

2 halvtappor. Andra huset från Upplandsgatan.

Maskinmärkning

Hålsömnad

utföras väl uti

ELIN MADÉNS MÄRKNINGSATELJÉ,
12 Lilla Vattugatan, hörnet av Brunkebergstorg.

Rikst. Tel. Norr 811. Allm. Tel. 11905.

A. M. PETTERSON

St Paulsgatan 2 B, Allm. Tel. 80114

Försäljer och reparerar KAPPAR och PARAPLYER
Renovering av Galanteri- och Konstarbeten av Ben,
Sköldpadd och Pärlmor m. m.
Välgjort arbete garanteras.

Söders "English School"

Tjärhovsgatan 5. Allm. Tel. Söder 6286.

Engelska lektioner o. översättningar.

ANNIE I. SCOTT.

Stilfulla Modeller

äro i storartad urval representerade i det i dagarna nyutkomna och af tusentals sömmerskors samt damer som själfva sy i hemmet efterlängade, berömda Dresdner

Favorit-Modealbumet,

hvilket är den bästa rådgivaren i allt som rör modern damgarderob. Priset är som förut endast 1 kr. Även rekommenderas Barnmodealbumet, pris 80 öre, samt Handarbetsalbumet, pris 1 kr. Expedieras pr post franco mot efterkrav direkt från

A.-B. Dresdner-Expeditionen

STOCKHOLM

13 Stora Badstugatan, Norr.

Till alla modeller kunna de berömda Favoritmönstren rekvireras.

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte

ägde rum i Stockholm tisdagen den 6 och onsdagen den 7 april. Utom styrelseval och andra ordinarie föreningsangelägenheter voro föredrag med diskussion anordnade över en del aktuella frågor såsom Lärarelönenämndens betänkande, Kvinnornas åtgärder för motarbetande av kristidens verkningar, Det föreliggande förslaget till äktenskapslag samt på avslutningsamkvämet sista aftonen Samhällets krav på kvinnorna. Årsmötet beslöt, att uppdraga åt förbundets styrelse att ingå till K. M:t med en skrivelse med anledning av lärarelönenämndens betänkande. Mötet gjorde dessutom ett uttalande med anledning av förslaget om ny äktenskapslag.

Till Fredrika-Bremer-Förbundets hedersledamot valdes fröken Gertrud Adelborg, som undanbett sig återval i styrelsen.

Kokfiltar.

Ett nytt uppslag för att bereda arbetsförtjänst åt familjemödrar (särskilt inom tobaksbranschen) har Kvinnornas uppbåd i Göteborg nu givit genom att förfärdiga kokfiltar. Dessa äro en avläggare av tidningstäcket och tillverkas på initiativ av föreståndarinnan för Göteborgs skolköksseminarium, fröken Alma Pettersson. Kokfiltens effektivitet erkännes av alla som prövat densamma, såväl i privata hem som i pensionat, barnhem och andra mindre anstalter. För sommarhemmen på landet bör den vara en välkommen hjälp såsom besparare av tid, arbete och bränsle. Grytan, eller kastrullen, eller vad det nu är för sort, får ett uppkök och sättes så hastigt på filten (skyddad med en tidning); filten vikes över kärlet och fasthålls med ett snöre. Sedan skötet koket sig själv i ro och mak, förutsatt att "byllet" icke står i drag eller på en särskilt kylig plats, då en protest mot kokerskans obetänksamhet kanske inte uteblir.

Kokfilten kostar kr. 2:50 och kan beställas hos Kvinnornas uppbåds barnhjälpskommittés lokal, Drottninggatan 31, Göteborg.

AFFÄRSREGISTER

Bad-Caféet

Malmorgsgatan 3

Rekommenderar sina goda frukostar, middagar och supéer till moderata priser.
A. T. 9774. Vördsamt Ch. Skoglund.

Obs. Syster Frideborgs

Sjuksköterskebyrå
Även Sjukhem

R. t. Vasa 99. Kungstensg. 22, 1 tr. A. t. 286 72.

Anna Lindgrens

HEMBAGERI

Gamla Stockholmsgatan 11, Södertelje

Rekommenderas.

Södertelje Allm. Tel. 674.

Ivar Grönqvist

HERR- & DAMSKRÄDDERI

Ostermalmgatan 25-27 (Hemgården). Allm. tel. 260 02

Utför beställningar och reparationer av alla sorters Herr- och Damkläder till billiga priser.
Beställningar utföras även när tyg tillsläppes.

O. F. Nordströms

A. T. 11806 DAMSKRÄDDERI A. T. 11806

47 Westerlånggatan 47, 2 tr.

Modernt snitt! Snabbt utförande! Billigaste priser

SKÅNSK MAT

Pensionat Malmgren
Olovsgratan 3, 2 tr.

God och billig hel- och måltidsinackordering på kortare eller längre tid. Allm. Tel. 142 56.

Skånsk Fru.

Ovanligt billiga priser!

Till och med den 1 Juni. Från 9 kr. pr dues.

Ny modern fotograf-salong **KRONAN**
har i dagarna öppnats i Folkungagatan 12 A, 1 tr.
Välgjort arbete, prima material och reel behandling utlovas. Förstoringar billigt!

Damhattar

pressas, tvättas. Tagel- och flät. hattar sys om efter nyaste modeller. Panamahattar tvättas omsorgsfullt. Kom i tid.

HATTFABRIKEN

Klara Östra Kyrkogata 5, 1 tr.

Barnmorskan

Karin Kindvall

Roslagsgatan 20, Stockholm.

Emottager patienter i sitt hem. Trevliga enskilda rum med elektr. ljus. God omsorgsfull vård.
Rikst. Vasa 464. Allm. Tel. 224 45

DAMER! SEN HIT!

Fru Ostman-Kaldén öppnar den 1:sta Sept. i sitt hem, Frejg. 21 III tr., tillklippnings- och avprovningsbyrå för allt vad till barn- och damkläder hör. För damer som vilja se sina kläder själva eller som använda sig av hemsömmerskor bör byrån bliva till verklig nytta. Byrån är öppen alla dagar med undantag av Lörd. från 10 f. m. till 8 e. m., dessutom Tisd. och Fred. mellan 7-9 e. m.
Vidare upplysningar pr Telefon Allm 10131.

Husvarna Symaskiner

framstående egenskaper bero på, att de äro frukten af mera än 40-årig målmedveten strävan att framställa det bästa möjliga. Typer passande hvars och ens behof. *Förmånlige arbetningsvilkor.*

Värmlands Eda, bad- o. vattenkuranstalt med järnkälla.

Post- och järnvägsstation Charlottenberg. Säsong 1/2-3/4. 9 timmars resa från Stockholm — direkt vagn — 8 timmar från Göteborg. Ovanligt naturskönt, sunt och torrt läge. Milsvida furuskogar. I tidsenligt badhus serveras utmärkta bad såsom nauheimer, (med flytande kolsyra), gytje-, tvåmassage- och tallbarrsbad. Lokal hetluftsbehandling. Fullständig kallvattenkuravdelning. Utmärkt bord, propra rum, billiga priser. Läkare: Doktor B. Möller, Sibylllegatan 58, Stockholm. Prospekt och rumsbeställningar genom Kamrerarekontoret, Resebyrån i Operahuset, Allmänna Tidningskontoret, Gustav Adolfs Torg, Sv. T. F.

Kvinnornas uppbåd

i Karlskoga, bildat av ortens kvinnoorganisationer på initiativ av F. K. P. R., har under sin verksamhet åstadkommit beklädning å 20 landstormsmän samt enstaka gånger lämnat hjälp åt nödlidande familjer. Var vecka har arbetseftermiddagar för Landsstormen anordnats. Fil. kand. fru Karin Hammar, Bofors, har lämnat Uppbådet värdefull hjälp genom ett utmärkt och sakrikt föredrag om "Hemmet, huslig ekonomi och sparsamhet", vilket hölls i Karlskoga den 12 febr.

Frida Janssons

HEMBAGERI

14 Kommandörsgatan 14

Beställningar å tårter och Namnsdagkakor emottagas.
Allm. Telefon 29 31.

Damgarderoben

48 Upplandsgatan 48

ALLM. TEL. 287 25 — STOCKHOLM

REKOMMENDERAS.

Blushasaren "SVEA"

57 Karlbergsvägen 57 (hörnet av Vikingagatan).

Allm. Telefon Vasa 88 60.

Beställningar å finare och enklare klädningar och blusar.
Förtklassigt arbete garanteras

BLOMKRUKOR

köpas bäst och billigast hos

I. M. MALMGREN

Allm. Telefon 558. Södertälje.

Bada

Elektr. Ljusbad, Massagebad, Varmbad, Halvbad

4 Södermalmstorg 4.

2 tr. (Hiss.) Allm. Tel. 15 47

VAR OCH HUR?

Grevturegatan 24 B

RÅDEFRÅGNINGSBYRÅ

Affärsförmedlingar, utbyrningar m. m.

Juridiskt biträde lämnas.

R. T. 12680. Anna M. Rettig A. T. 18154.

DAMERNAS

speciella uppslagsbok, oundgänglig för alla åldrar, erhålles då Kr. 1.30 insändes i postansvarning till

SVENSKA BOKEXPEDITIONEN

STOCKHOLM C.

JACOBSONS VÄLKÄNDA

TAPISSERI-AFFÄR

24 B Grevturegatan, vid Tattersall.

10 % RABATT — I VAROR — FRITT VAL.

Juridiska Inkasso- & Advokatbyrån

Mästersamuelsg. 37, Stockholm. Effektivaste Inkasseringbyrå. Rättegångar, soliditetsupplysningar, boutredningar, skilsmässor och alla juridiska uppdrag. Billigt o. punktligt. R. t. 1105 A. t. Br. 85 15.